

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár fél évre hűdi-pesteni házhoz-hordással 5 ft., borítékban 6 ft., postán borítékban 6 ft. ez p. A hirdetéseknek minden apróbetűs hasábjeléről 5 (öt) kr. fizetnek.

Vasárnap

218.

Julius 20. 1845.

Előfizethető helyben a kádóhivatalban, gránátos utonál Dlabny-házban 1845. szám alatt, és minden császári királyi postahivatalnál. — Az austriai birodalomban s külföldre menendő példányok, csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

— Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk. —

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Kinevezések. Kimutatások a hazai létező és létesítendő takarékpénztárak ügyében (Fáy Andrásról). I. — A szentgróti levél elemzése IX. (Gr. Sz. I-től). Megyék és városok: Közgűlés Baranyában. Szombathelyi levél. Budapesti hírlap. Hivatalos nyilatkozat. Magyar kereskedelmi társaság közgyűlése. Külföld. Nagybritannia. Franciaország. Egyveleg. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

Ö cs. ap. kir. Felsége szatmárnémeti Némethi Jánost erdélyi k. főkörmányszéki fogalmazót valóságos kormányzati titoknokká előléptetni; ugyiszlte Meder Lúka Sámuel nagyszombati kerület tartományi biztosát „k. tanácsos” czímmel díjmentesen felruházni legkegyelm. méltóztatott.

(Kimutatások a hazai létező és létesítendő takarékpénztárak ügyében. Fáy Andrásról.) I. Jelen cikkem egyáltalában nem akar lenni polemia vagy apologia, mert egyike sincs szükség. Ezért a részletes párvonal-huzást, mi csak hasztalan és kellemetlen vételek hitegetné el magvait, telhetőleg kikerülöm, több tekintet mellett már csak azért is, mert ki egy tartománytakarékpénztárai közt, teljes és igazságos párvonalat húzni kíván, annak nem csupán ezeknek nyomtatott szabályait 's fővonalai kimutatásait szükség ismernie, hanem vidékeiknek szorgalmi, ipari, intézményi 's pénzforgalmi körülményeit, előnyeit, gátjait és befolyásos eseményeit, népeiknek erkölcsit, műveltségi fokait, keresetmódjait, és más többeket még, mik mind hatással vannak a takarékpénztárakra; különösen pedig közelebről szükség ismernie a takarékpénztáraknak felállításai és napokintli folyamati körülményeit, vagy is azoknak nemcsak feltalálásait, hanem főzőkönyvűit is — és én mind ezeknek ismereteit sem magamnak nem követelem, sem másnak, különösen e tárgyra szegzett sok studium és tapasztalás nélkül meg nem engedem. De ily párvonalozás, sikerrel fáradozás is fogna lenni, miután a fentebb érintett számtalan változatu körülményeknél fogva, egy tartomány takarékpénztárait mindenben ugyanazon egy rámpára vonni teljes lehetetlen, 's ki ezt tenni törekszik, minden bizonytalannal a tárgyat lényegében nem ismeri. Európában immár mintegy 1,200 takarékpénztár létezik, alig kettő mindenben egyszerű kezű. minthogy vidékeik sem mindenben egyek; 's mégis jó és áldásos mindegyike; 's csak azt mondhatni köztök leg-tökélyesebbnek, mellyik a maga feladatát, vidékét és körülményeit legjózanabban fogta fel 's időnkint ezekhez szabályoztatja magát.

Azonban vannak a takarékpénztáraknak is általános elveik, mik azoknak lényegéhez tartoznak, 's mik alap-eszmékből folynak ki, 's miket felállításban vagy szerkezetben szem elől vesztetni vagy épen feláldozni nem szabad soha, bár mikint különbözzenek is azoknak többi vegyületeik és részletességeik. Ezeket röviden kifejtjen, célja e cikkemnek, hogy így kiki könnyen tájékozhasna magát: mit kelljen tartania azon egy részben jó, más részben tévesztett elvekről, irányokról, magasztalások és gúnesokról, miket az ezen évben megjelent több hírlapi cikkek felállításai, terjesztési 's meghonosítási törekedtek? Erre kiáltó a szükség; mert miután a magyar honban, a mennyire tudom, már mintegy 12 takarékpénztár létezik, 's miután legyőzvéen honunkban a siker, azon nem éppen gyér aggodalmat, hogy ezerhiányú hitelviszonyainkban, fizetési könyelműseinkben 's törvényes eljárásaink csekély szigora mellett, még koraiak nálunk a takarékpénztári intézetek, a kedvező eredmény évenként többek felállításához nyujt reményt; miután végre az ez ügyben megjelent hírlapi cikkek, minden jó akarat mellett sem egészen mentek részint némi eszme zavartól, részint egyoldalú, sőt egyike provincialismusi szűkebbül fel-fogásoktól is, — mind a létező, mind létesítendő honi takarékpénztárak ügyei szorosan igénylik, hogy ügyeikben az eszmék kifejtessenek, telhetőleg tisztába hozassanak, 's a tévesztések rendre igazítottassanak. Ebeli fáradozásomban lehetlen vala kikerülnöm, hogy itt ott némi kis árnyéklat a polemianak, apologianak, sőt párvonalhuzásnak is, be ne csuszszék cikkembe, ha csak céloamat teljesen elvéteni nem akarám.

A takarékpénztárak, célra, irányra és kellő biztosításra nézve, mindenütt és mindenkor, ugyanazon rendületlen alapokon nyugosznak; mig ellenben a további kezelések 's módosítások, helynek és körülményeknek, egy szóval gyakorlati életnek és tapasztalásnak változásai alá esnek. Amazok szerint a takarékpénztárak, — mikint nevezetők, eredeti alapeszméjük és szerkezetük, maximum-felállításai, olykor jutalomosztásai és okadásaik a nagyobb tőkepenzesek ellenében is mutatják, 's mikint e részben minden jelesebb írók, kik e tárgyról értekeztek, megegyeznek — pauperismus ellen ovószerű szolgáló 's philanthropismus-szülte intézetek, miknek egyenes feladatuk a szegény dolgozó és szolgáló néposztályoknak, apródonkint megtakarított garasait, forintjait, mik ezen inézetek nélkül, elfeésérlés, ellopás vagy armány általi veszés veszélyeinek lennének kitéve, v. azoknak esnének martalékul, kis tőkékre gyűjteni össze, e-féle megtakarításokra az említett néposztályokat serkenteni, bennök szorgalmat ébresztetni, 's mindezen szorgalom gyümölcsei, mind az egybegyűjtött kis tőkék segedelmei által, nekik inséges napok és gyámoltalan öregség eseteire biztosítást nyujtani, a végelszegényedés nyomora ellen.

Ez a takarékpénztárak alapeszméje, feladata, lényege; annyira lényege pedig, hogy azt, vegyítették bár a takarékpénztár mellékes, bármily üdvös célokból, más elemekkel ösze, ezeknek feláldozni nem szabad; mert ha feláldozzuk, csak burkóját fogjuk a takarékpénztárnak ürügyül használni, amaz idegenelemü célok elérésére. És ekkor igen ollyas valami válik takarékpénztárunkból, millyen egyik rokonomnak szakácsa vala, ki alkalmas kertész, jó vadász, vig futtyós, tánczos, 's a legkedvesebb kedélyü fizkő volt, de — főzni nem tudott! —

Ha tehát valamely takarékpénztár a maga jótékonyaságát előtűntetni kívánja, ne csupán tetemes pénzforgalmát, actiának fenkelendőségét, vagy fővonalokbani csillogó kimutatását közölje, se ne azt, hogy milly vállalatot segített fel kikölesönzésével? — mert ezt tenni más intézetek vagy egyesületek feladata — hanem azt: hányat mentett meg a köznépből az anyagi és erkölcsi romlásból, feesérléstől? Hány eselédet vont el a kártyától és szerencsejátékoktól? Hány boldogtalant a kocsmától, és tömlöcztől? 'S hányat vezértelt, felébrésztelt szorgalom és beszoktatott takarékosaság által, a rendes és békes családi életre vissza? Hánynak szüntette, nyugtatta meg inséges napoktól remegését? Hányat a szegénység közöl békített ki a társasági élettől és hon intézményeivel, miket eddig mostohának tartott? 'sat.

E szerint esalatkoznak azok, vagy csak nagy megszorítással van némi igazok azoknak, kik a takarékpénztárakat letéti bankok (Deposit-bank) egyik nemének szeretik tekinteni; mert elemök különböző. A takarékpénztáraknak nem egyenes eredeti és lényeges feladatuk: már kész tőkepenzeseket kezelni, és kikölesönzésék által pótolni ki azon jótékonyaságot, mit a szegénység ceppenkénti zsongatásainak, tőkepenzesekké leendő egybegyűjtő-téseire nézve elmulasztottak; 's még kevésbbé olly nagyobb-szerű tőkepenzesek felett gyámkodni, miket a vagyonosabb tulajdonosok, önmagok is alkalmasan kikölesönözhetnek, mert ez a bankok dolga: hanem a szorgalom és takarékosaság ceppjeit egybegyűjtöztetni — az ő elemök és feladatuk. Ezért Malchus igen helyesen mondja: „Spar-Cassen sind keine Anstalten, die zur Aufnahme und Benützung eines bereits gesammelten Vermögens bestimmt sind, sondern nur solche, welche bestimmten Kategorien von Volksclassen, das Mittel zur allmählichen Sammlung eines solchen darbieten sollen.“ Hogy müvelt nemzetek is ily eszmével vannak a takarékpénztárak felől, példa Franciaország. Folyó évi april hava közepében, a kamrák 207 szavazattal 35 ellenében, dönték el, hogy ha a takarékpénztáraknál a bevételek szabályszerű maximuma, kamatoztatás által eléretett, attól többé kamat ne fizetessék; mert, ugymond, akkor már a betevő olly tökélet alakított, mit maga is kiadhat, és így többé közgyámkodásra nincs szükség. És ez az, mi legtöbb eszme zavart okoz nálunk, mikor takarékpénztárakról van szó; föleseréljük ezeknek 's a bankoknak szerepeiket egymással, 's amazokról akarván értekezni, ezeknek kelleiket feszegetjük. Holott kész tőkepenzesek, müipar, kereskedelem, 's ezeknek segéd-középntárai a bankok, sokban különböző irányuak a takarékpénztáraktól; ezek szegénységstől és gyámoltalanságtól okadóra, amazok gazdagulásra munkálkodván. És noha mondhatná valaki: ezek analogok; mert a gazdagulás csak folytatása a szegénységstől okadásnak, 's ez ugyanazon egy személyre nézve gyakorta áll is; de ha ugyanazon egy takarékpénztárnál összeköttetvén a két elem, külön tekintjük a tőkéséket-gyűjtőket és így szegénységstől-okadóknak, és kész tőkepenzeseknek és így gazdagulásra-törékvőknek, mind személyben mind érdekekben egymástól elkülönözött állásait, csak rövid fontolgatás után is látni fogjuk: mikint a két irány nem mindig analog, mikint a külön érdekek az intézetnél, nem ritkán nyilvános tusában állnak egymással, mit csak józan és igazságos intézkedéssel egyenlitheti ki. Ugyanis a kész tőkepenzesek, müipar, kereskedelem számára, több nemei a bankoknak kereskedelmi egyesületeknek, tőzsercsarnokoknak 'sat. állván nyitva, miknek mind rendeltetésök amazoknak érdekeit mozdítani elő; továbbá amazoknak kiképzettebb intelligenciáik több eszközt birhatván magok javára előidézni és felhasználni, mig ellenben a cepekből tőkéséket gyűjtőgető dolgozó és szolgáló 's intelligentiában, eszközközbén és időben is szegényebb néposztályoknak egyedül a takarékpénztár azon intézetök, melly az ő boldogításukra fogantott, melly őket keblére szorítja 's javukra munkál; kérdem: nincse-e teljes igazza ezen két néposztálynak követelhetni azt, hogy a maga saját terén, maga intézeténél, a takarékpénztárnál, az ő érdeke legyen fő, és ez semmi más idegenszerű vagy mellékes céloknak, legyenek ezek különben bármily üdvösek, alá ne rendeltessenek? És miután e két osztálynak egyenes érdeke azt kívánja, hogy tőke-ceppjei telhetőleg jól kamatoztassanak, azaz a pénzétől intézet által fizetendő kamat olly közel álljon a hon és vidék pénzforgalmában divatozó kamatlábhöz, mennyire csak ezt a regie és tartalékpenztár kikerítések megengedik — mert különben szorgalmának, takarékosaságának nem leendő rugója, intézet iránti bizalma előbb utóbb csökken 'sat, nincse-e teljes joga megkívánni azt, hogy ezen érdeke ne csonkítottassék, pénzeire nézve a kamatláb ne nyomasztassék, egyedül azon tekintetből, hogy a takarékpénztár müiparnak és kereskedelemnek javára, olesőbb ki-

kölesönzésék által kíván jótékonykodni, és mert a tőkepenzes, más viszonyból kisebb kamatlábhöz is beéri? És mit mondjunk, ha a takarékpénztári intézetnél a tőkepenzesek és gyűjtők osztályai közé, még egy harmadik képviselő is tolja magát, ki szintugy megkívánja a magáét, t. i. az osztaléka munkáló részvényes társaság? 's netalán egyedüli vagy tulságos nyereséget követel azon pénzekből magának, mik nem övéi, mikért mitsem veszélyeztet, 's miket a dolgozó és szolgáló néposztályok véres verítékekkel kerestek és zsongogattak meg? 'S ezen buzgalmában tán megis felejtkezik azon tagadhatlan alapelvről, hogy a takarékpénztárak alapításában és kezelésében, egy és förszben a philanthropismus nézetének szükség uralkodnia; mert ezen intézeteknél az intelligens és jótévő emberiség, nem pedig banquier nyujtja segélyét azon néposztályoknak, miknek egy kis kegyeletes és minden zsarnokságtól 's önzéstől ment gyámkodásra szüksége van? Ekkor még inkább álland köteletségében az intézetnek lelkiismeretesen latolgatnia a némileg elágazó három képviselői érdeket, 's főnek vevén ezek közt az alap két osztályt, ezután egyeztetni be a más kettőt. — (Folytatjuk)

Bemutatjuk itt jelesége miatt lapunk t. olvasó közönségének a gróf Széchenyi István tollából folyt „Szentgróti levél elemzése” czimű IXdik cikket is egész terjedelmében, úgy, mint az a „Jelenkor” 56dik számában közölve áll:

(A szentgróti levél elemzése. IX.) „A védegetnek vagy nem lesz sikere, és akkor nem egyéb mint hasztalan demonstratio, melly szerfeletti gyengeségünket még inkább elárulja; vagy lesz sikere, és akkor török szakad, de Magyarországra nézve egészen új, de alkalmasint nem ínyünk szerinti rendszer szükségét következteti be.” Ezt állítam elemzésem Vlldik számában, miből nem ugyanezen szavakkal, de értelemre nézve körülbelül azt vonám ki: hogy e szerint történjék bár egyik, bár másik, miután egyik sem lehet nemzeti és alkotmányos kifejlésünkre nézve hasznos, de épen ellenkezőleg ipen káros következtéseket kénytelen szülni akár egyik akár másik, az egész védegetlet bizony nem volna egyéb, mint a legszerencsétlenebb kedvesosztatási találmány.

Utolsó cikkem egybevonata pedig az, hogy: tökéletes meggyőződés szerint sokkal több ártatlan vegyület van a védegetletben, mint armány.

Már e két állítást tudom sokan egyenesen ellentételesnek gondolják. 's pedig, mert csak kevés hat a dolog mélyibe, 's még kevésbé képes magát más nézőhelybe képzélni, mint a mellyen áll; honnét aztán valamin más alkalommal, ugy jelen esetben sem bírja felfogni, mikép lehet az vagy hasztalan demonstratio, vagy épen hazánkra közvetlen vészt hozó, miben az ártatlan látszik tulnyomónak.

Hadd magyarázzam. Legelsőben is: Demonstratio nem persvasio, 's ekép minél több ártatlansággal jár az, t. i. minél gyengébbnek mutatkozik ujhuzásnál a hetenkedő új, annál rosszabb; mert ha nem kérkedik vala, tán erősbek tartatnék, midőn eféle experimentumok után egyenesen fityma tárgyává lesz 'sat; 's másodsor: én nem vagyok kormány, 's e szerint azért, mert én látok több ártatlan vegyületet a védegetletben mint armányt, még épen nem következik, hogy a kormány is ily ártatlansági tulsulyban lássa azon associatiót, de épen ellenkezőleg az hihető, sőt bizonyos, mihez képest a kormány abban még több rosszát, azaz több rossz akaratot gondol észrevehetni, mint abban rá nézve is való-sággal létezik, 's pedig a legegyszerűbb okoknál fogva, mellyek hasonló esetben, mikor t. i. viziontorlási mezőre szorítatnak a dolgok, mint a jelenlegiben, szinte mindig az auxesis üvegén keresztül bíráltatják mind egyik, mind másik rész tetteit.

A kormány 15, 20 év óta mindegyre közelít a magyar nemzet kívánatihoz. Ugy, hogy 15, 20 évre visszatekintve, a magyarság és alkotmány, a mennyiben t. i. a kormány részéről biztosítatik az *, mai időben ugy állnak az azelőti kormány pártoláshoz mint 80: 10hez. Az ellenzék viszont, szinte ez időtől kezdve, az ember azt gondolná, ha többet nem, legalább 80ról 10re apadt; mert ez volna a közelítés természetes következménye. Amde nem; mert az ellenzék, mellyet nem egy „főlébredt életnek” nevez, mint-ha az egészséges élet ujhuzás által nyilvánítaná magát, nemcsak nem apadt, de bizonyosan még progressivebb arányban növekedett mint 80: 10hez, elmergesült, mindíg daczolóbb létét még ide nem értve.

Már miután ez tény, mellyet senki nem tagadhat, ugyan

*) Az itt előforduló különböztetésre igen kell figyelmeztetni: mert azért, hogy a kormány annival erősbek pártolja a magyar alkotmányt és nemzetiséget mai időkben az előbbiekhöz képest, mint 80: 10hez, még épen nem következik, miszerint ez okból a magyarság és alkotmány már annival biztosabban álljon is, mint 80: 10hez. Ez épen nem következik pedig azért, mert nemcsak a kormány csorbíthat e két palladiumunkon, de csorbíthatunk mi magunk is, valamint újabb időben szerencsétlen tulhajtásink és olly sokszori tapintatlanságaink által valóban többet is csorbítunk azokon, mint a kormány, mit, kivált nemzetiség dolgában, tudom kész esküvel bizonyítani minden germán, minden szláv 'sat: hogy t. i. mi magyarok sokkal erősbek elidegenítettük őket magunktól, mint tette vala ezt a kormány. — Gr. Sz. I.

l hites ügyvéd
mondam Nagy,
A pesti no-
vesti novende-
m Pest 1845.
barkai nyelv-
tája Keresztesi
orvos „Hippo-
unkájával. 12)
yi kormányzo-
Sz. Miskolczini
bet királynevelő
olozon 1845.
ségi olvasó és
5. munkákkal
14) Ponori
ppjai Isó közlés
rmüve Pozsony
m Jahr 1510.
vön deák mű-
korlátlan tör-
Romer Florin
zági nádornak
t papírra írott
rosra nyom-
kalendáriom-
testülete, Bécs
Zsigmond táb-
százdában. E
ltal metszetelt,
mondán Pesten
tatjuk.)

mellett szer-

r. a. 1. em.)

(3, 3)

S. és Veisz L.,
ehajlás folytán
vényeszk előtt
nem rendelnek,
adottetik. Kelt

(1, 3)

Dömötör ottani
megszüntetett-
mény folytá-

(1, 3)

er Ferencz és
s tömeggond-
Költ Sz. Iván

(1, 3)

és Könyg F.
szka Károly,
1845.

(2, 3)

enésére folyó
vé pedig Grá-

(3, 3)

hitelezői cső-
Dániel, per-

(3, 3)

etének határ-
gondviselővé

végett.

osában a' na-
tározatvám
elkészítini ké-
a fentiszteit
harang árára
0) (2, 3)

e. (2, 4)

Hunyady Jó-
ság- igazgatól
özhrül adja,
ugustus 12kén
örakor Üz-
zellevő Mez-
in Nyitra me-
között egy-
vannak, ugy
több teliver
ellett eladatni

árkelete.
t. 114³/₄ ft. p.
— 1834ft.
ft.) 325¹/₂ ft.
nyék darabja
07%. Nagy-
bid-részvény.
(500 ft.) 700
P.

300 0 főtől.

jobb húst eszünk, egyedül azért, mert az illetőknek kedvük van kétszeresen húzni bennünket. A husár-főlemelés mellett azok szónokoltak, kik máskor még a husárnál is népbáratokul tekinteni szerettek. Aztán meg jó husnak mikor volt híg leve? Csak hogy a mi kövér marháknak nincs ám egyéb, mint sovány hús. — A közlegő tisztújításhoz az ellenzék izgat; mint hallatszák, már szép sommácska pénzt vett föl; mit akar vele? még nem tudjuk. Kár oly harezra adósságot tenni, mellyel bizonyos a bekövetkező vesztesség. Részünkről leginkább szeretnők, ha pénz 's költség nélkül — mert minnek is veri magát adósságba szegény ember — menne véghez tisztújításunk, hogy példányul tüzhethők ki szép megyénket, a naprólnapra szükségesnek mutató restaurationalis rendszer alkotandásánál: — igen, pénz nélkül, békés egyetértéssel azokat választva tisztviselőül, kikben józan ész, tiszta szív, szilárd akarat, tudomány 's hivatal-szeretlet honolnak; kik azért vadászszák a hivatalt, hogy minél több jót tehetni, magoknak széles utat nyissanak. — Napjaink rendkívül melegek, 's épen azért szegény aratóink arató része — a szenvedéshez mért az idén nem lehet; aratás elején vagyunk, 's mint több helyről értesítve vagyunk, már is többen rogytak halva össze a sárga kalászkok alatt, 's méltán félhetni, ne tán az egyébként vidékünkön gazdag Ceres sok kenyérkeresőt ragadjon cserébe azért, mit neki az érte görbedőnek tápszerűl nyújtandott. — Iskolaiifjúságunk is izzad, próbatételei vannak, — 's eddig, minden hősg daczára jelesen felleve izzad; de hát a lelkes tanítók mit érdemelnek? — azoknak legyen fizetésök a sok veritékért, szorgalomért, sok háltalanság, fájdalom, és ezenkívül azon semmivel határos csekélység, melly honunkban egyedül osztályrészők Balassa Gábor megyés püspök ő mlta kivált a vallástudományt ifjúságunknak őrszettel kíséri, a próbatételeken naponként megjelenni gyönyörködven. Könnyű tolmácsolják szívének örömet, mellyet az jó ur, és sajonnal jelenjük — addig is, míg az általa tett hibát helyre üthetjük — e lapokhoz nem tartozván az ügy, 's kettők között, de mégis a közt érdeklő feleselés, hogy a bajt ki nem egyenlítő. Majd eljön az idő, 's úgy hiszszük, összebékülünk — habár most sem neheztelünk egymásra 's leszünk — a régiek.

BUDAPESTI HIRHARANG. Azon talált fejet, mellyről már többször szoltunk, még egyszer meg kell említenünk. A nagyszerű eseményét csak parányi egér lett. Egy orvosnövendék ugyanis két huszason vette azon fejet, boncolás végett, egy kórházi szolgától, ki a közel kórákásba rejté a fejet, hogy este átadhassa, hol aztán játszó gyermekek találták meg, és ez látáta föl a fél várost! Két huszas egy holt fejet kevésnek látszik ugyan első tekintetre, de mégis soknak kell azt mondanunk, mert van elég eleven fej, miknek párja sem ér két garast, mire tüstint élő példát mondunk. — B—y darab idő óta repkény-koszorúin pihen, 's azon híres káplár is, ki vele egy ideig cimboraságban állott, most tehát más uri ember törekszik érdemes nyomdokukba lépni, kinek működéseire a közönséget ovásképen figyelmeztetni tartozunk. Van ugyanis Pesten egy sajtáruló ember, ki magát K. — kynak nevezi, 's azt hiszi, hogy könyvtárosunknak nincs sajtakarára nyomtatott papirusok, minélogva mindenféle könyvekből egész fejezeteket kifirkálgat, ezen férczeleket kinyomatja, és mindenféle tekervényes utakon a közönség nyakára tukmálja, mint legszenvedhetlenebb házaló irkász, 's e mellett magát Pesten a bécsi katonai akademia, Pesten kívül pedig apesti tudományos egyetem egyik köztanítójának czimezgeti. Ha sajtja is oly rossz, mint plagiumai, ugy nem tudjuk, mellyik érdemtelenebb egymásra e kettő közül. — Néhány nap óta oly őszies hideg esős idő jár, mintha már becsut kellene a nyártól vennünk. Ugy látszik, hogy időjárásunk egészen kimozdult sodrából, mióta mi is kissé szabaddabban mozoghatunk, mi azt mutatja, hogy gyorsan kell vele haladnunk, ha ismét utól akarjuk érni. — A játékszini választmány Czakótot „Végrendelet” című öt felv. drámát fogadott el, melly mind költői becsre, mind szinpadí hatására nézve túlhaladja a „Kalmár és tengerész”, minék méltán örvendhetünk. Most tehát már h a t eredeti szinmű várokozok előadatasra, 's ezek közül több már hónapok óta, ámbár az alatt már egy pár silány fordítás tanultott be. Aztán az szóljon az ember színházunknál uralkodó hanyagságról és visszaélésekről. Véleményünk szerint a színházigazgatói hivatal szakadatlanul igényli a legmegfeszítettebb munkásságot. Most színeszink egy pár előbbkelő tagja kezeli tetteleg az igazgatást, 's ez oka, hogy nemcsak új szinműveket nem tanulhatnak be, hanem még a régieket is visszariasztó hanyagsággal játszáik, vagy rossz szereposztás mellett játszáik. — A könyvsajtók annyira el vannak most Budapesten időszaki 's egyéb folytatási nyomtatványokkal árasztva, hogy alig bírnak újabb megbízatást vállalni. Ennek következtében már a „Külföldi Regénytár” újabb kötetit is Bécsben kell nyomtatni, hol oly kevés a magyar szedő, hogy számos munka hónapok óta várokozok sajtóra Budapesten. Irodalmunk kifejldő emelkedésének kimondhatlanul árt, hogy vagy több új nyomdák nem állítanak föl Budapesten, vagy a már főnállók nagyobbszerűen nem iparkodnak magokat elrendezni. — A „Hírnök” megszűnése igen jótékonyan hatott a magyar divatlapok előfizetőinek szaporítására, 's ezek folyvást érdekes versenyben állnak egymással. Most jelesen meg kell említenünk, mikép az „Flethekék” legközelebb oly két műmél-léklettel lependik meg olvasóikat, mellyek magok is fölröknek

a felévi előfizetési díjjal. Az első Esterházy Károly gr. arczképe, nagy alakban, 's oly jeles kivittel, minőt honi lapjaink mellett még alig láttunk, a 2ik pedig „Egy nyári lak és környéke Hantán, Veszprémben”, melly, legnagyobb ivréten, kilencz remek kivitelű ábrázolatban oly díszes egész képez, hogy a legjobb francia és angol tájrajzokkal is minden tekintetben vetélkedhetik. — E napokban a híres Földi dalt tót nyelven láttuk, melly tót megyénkben több ezer példányban osztatott el. Legörvendesebb e mellett az, hogy a fordításban is híven megmaradtak az szók. „Minden ember legyen ember, és magyar.” — Az „Uj Plutarch” 4ik füzeté is megjelent már, 's az érdemelt részvét iránta folyvást növekedésben van. — Sajtó alatt van Tóth Lőrinc „Uj Tárca” 5ik füzeté, melly Angliát tartalmazza. Az eddigi 4 füzet oly gyakorlati tárgyismerettel van írva, hogy nemcsak mulattatnak, hanem egyszersmind igen hasznos kézikönyvül szolgálhatnak. — Egy német ismerősünktől kérdeztük: miért jár most oly szorgalmasan a magyar színházba? „Azért, — felele ő komolyan — mert szeretnék megtanulni — olaszul.”

HIVATALOS NYILATKOZAT. A Budapesti Híradó 215ik számának „Hirharang”-jában következő elferdített közlés olvasható: „Jul. 7én egy a vasuton dolgozó napszámos, súlyos betegség következtében, a városba jött, kórházba menekülvén; ott azonban, saját állítása szerint, helyet nem kaphatván, a báró Sándor-utcai városmajor mellett, a polgári kórház közelében, egy kis gödörben két napot töltött el, a rekkenő hőségnek irgalmatlanul kitétetve! Másnap esti hét órákor, számos ember által környezetve, lelkét ugyanott szörnyű kínok közt kiadta. Hogy e gyásos eset nem mehele véghez zúgolódás nélkül, könnyen gondolhatni. A közel ácsorgó rendőr 's kórházi szolga jó előre tudósítottak; de hasztalan, mert csak „majd” lón az elutasító válasz! A napszámos halála után mindazáltal mégis meglágyult az említett háziur szíve, miután az elhunyt zsebében öt forintot 's huszonöt krajczárt talált, melly öszveget magához vevén, a holttestet végre csakugyan a közel kórházba vitette.” — Ha közlő nem sajnálja vala a dolgot kissé szigorúbban nyomozni, 's annak mibenléte iránt az illető hiteles helyeken magának tudomást szerezni, alig nyilatkozott, vagy bizonyosan nem illy gyanúsító modorban nyilatkozott volna. E közlésben való az: hogy folyó Julius Skán egy szegény tót, kinek neve mai napiglan sem tudatik, a báró Sándor-utcai Voigt Vilmos-féle ház körül felemelt töltésen, tehát nem egy gödörben, mint közlő előadja, hanem egy még most is mindenki által látható dombon, mintegy esti 7 óra tájban megholt, 's a helybeli polg. kórházba behozatott légyen. Nem való pedig a) az, hogy a kérdéses szegény tót a mondott helyen „két napot töltött el, a rekkenő hőségnek kitétetve”; mert még az nap, midőn megholt, reggeli 9 órákor ugyanazon asszonyok vallomása szerint, kik őt halála előtt meleg levestel ápolák, a zerge-utca felé látatott járkálni: ciotte való napon pedig őt nem is látták. Nem való b) az, hogy mint súlyos beteg a kórházba menekülni akarván, itt helyet nem kapott volna; mert a ns tanács és választó polgárság által megalapított, 's a nmltu magyar kir. helyt.tanács által megerősített kórházi alapszabályok VIII sának értelme szerint, a felvételi szabályban szünet nélkül jelen lenni köteles városi irnok és segédorvos által, minden súlyos beteg, ha bár a város főbb tisztviselőitől utalványa, vagy kezeze nincs is, azonnal felvétetik; és én bizonyossá tehetem közlőt, és szükség esetében ki is mutathatom, hogy csak a mult junius hónapban is 499 beteg közül mintegy százan minden ajánlás, kezesség, vagy utalvány nélkül vétettek fel kórházi ápolás alá; következésképp nem való, hogy a kérdésben forgó szegény tót magát a kórházban csak mutatta volna is. Bizonyossá tehetem továbbá közlőt arról is, hogy az ápolás alatt létező betegeknek igen csekély részét teszik a helybeliek, hanem legnagyobb része idegenekből áll, 's ezek között is a lipitói, trencsini, turóci, 's árvai leköltözött tótok legnagyobb számmal találhatunk; és így ezen egy szerencsétlen is okvetlenül menedékre találandott, ha a báró Sándor-utca helyett a kórházba jött volna. Nem való c) az, hogy az állítólag „közel ácsorgó rendőr” 's kórházi szolga jó előre tudósítottak; a szerencsétlen ember állapójáról; mert a hivatalos nyomozásból épen ellenkező, vagy is az sült ki: hogy a legelső jelentés csak esti 6 órákor történt a kórház kaptusánál az átmenők által, ki is nyomban jelentést tón a rabok mellett felvigyázó rendőröknel; 's ezek közül egyik azonnal el is küldetett oly meghagyással, hogy ha az utcán fekvő szegény tót netalán ittas volna, mi ezen pálinka-pusztító emberek között nagyon is mindennapi betegség, vagy gyengékedő egészsége miatt maga járnai nem bírna, őt karon fogva segítse a kórházba. De a rendőr őt már végső vonaglásában találván, 's így mint haldoklót sem nem vezethetvén, sem vállaira nem vehetvén, kénytelen volt síve visszatérni, hogy más alkalmas rendelkezés tétessék a haldoklonak behozatalára. Mi nyomban meg is történt, mert egy másik rendőr azonnal városi kocsiért küldetett, mellyen az időközben megholt szerencsétlen — az első bejelentés után mintegy óra múlva — a kórházba szállítottott. Méltatlan gyanúsítás végre d) az, mi az említett háziurról mondatik, hogy csak akkor lagyult meg szíve, „miután az elhunyt zsebében öt forintot 's huszonöt krajczárt talált, melly öszveget magához vevén, a holttestet végre csakugyan a közel kórházba vitette.” — mert nem a háziur, hanem a városi rendőrség hozatta be a holttestet; és a holtmál talált őt huszonöt krt is a gyanúsított háziur nem tartotta magánál, hanem a holttestet behozó rendőrök által a kórházba küldé. — Kórházi felkés.

Magyar kereskedelmi tarsaság közgyűlése. Mult 1844iki május 5ken hozott közgyűlési határozat következtében van szerencsése az alulirt választmányok a t. ez. részvényes urak jóvő augst. 31ken az intézet szállásán (feldunator Rebrgházban) tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni, melly

alkalommal következő tárgyak fognak előterjesztetni: a) jelentés a mult évi munkálatokról; b) mult évi kereskedelmi mérleg; c) az 1844iki május 5ken tartott közgyűlés 4dik pontja következtében atvizsgált alapszabályok iránt teendő javaslatok; d) ugyanazon gyűlés 5dik pontja szerint jelen igazgatóság megszűnése, az ehez 's netalán teendő alapszabályi változtatásokhoz képest a jövő igazgatóság 's választmány rendezése 's választása. — Figyelmeztetnek továbbá az alapszabályok értelmében a t. ez. részvényes urak, miszerint a megjelenendő tagok 8 nappal a közgyűlés előtt részvényjegyeiket az igazgatóságuk Pesten nyugtató mellett átadni kötelezettek, szabadságukban állván egyebiránt a személyesen meg nem jelenhető részvényes uraknak maguk helyett, az alapszabályok 70. §. értelmében, a többi részvényes tagok közül meghatalmazott választani. Pest, jul. 4ken 1845. — A magyar kereskedelmi tarsaság választmányi üléséből.

KÜLFÖLD.

NAGYBRITANNIA. Az augsb. Allg. Ztg. egy londoni levelezője ezt írja: „A ministerium zavarban van azon javaslata végett, mellyet az ir bérnökök által művelt földék javítására fordított kiadások biztosításául hozott. En már többször figyelmeztettem őnt arra, hogy a kormány inkább bármily reformot kezdjen Irlandra nézve, mint a bérnökök 's földesurak közti viszonyt érdeklőt. Azon példátlan nyomor, mellyet az urak saját ajtajok előtt látnak, a nép elvadulása, mellyet azon nyomor szült, a meg-megújult parasztlázadások, mellyekben önelétök (hogya otthon lakkak) vagy alattvalóik élete szüntelen veszélyben forog — semmi nem képes őket arra bírni, hogy vagy javításokat tegyenek, vagy a kormány által czélzottakat megengedjék. A tömegről beszéllek természetesen; mert ott, mint mindenütt, találkoznak férfiak, kik saját jószágaikat legjobb módon kezelik. De ez oka, hogy a kormány nem ment tovább a vizsgálatok megrendelésénél, a helyett, hogy javításhoz fogott volna. A mostani ministerium is egy vizsgáló-küldöttség kinevezésével kezdte Peel kétségen kívül remélte, hogy a politikai mozgalmak az országban üdvös tanulságot szalgtáltak a földesuraknak, kik megengedik most, hogy kis javítást eszközöljön. Igaz, hogy a tulajdonjog minden szabályai ellen van módott nyújtani a bérnöknek, hogy a statushatalom segélyével kényserítthesse a földesurat, miszerint jobb épületeket építeni, 's a földet mocsár-száritás és kerítés által javítani engedje, sőt ha a jószágot jószántából vagy kényserítve elhagyja, kiadásiért kármentesítse. De Irlandban oly tömege van a tulajdonosoknak, kik önzés vagy inségből földéik javítását teljesen elhanyagolják, 's azoknak serege, kik földművelésből élnek oly nagy, 's az innen élet és tulajdon ellen eredő veszély oly szorongató, hogy a természetes állapotnak bizonyos neme mutatkozik 's a főstatushatalom kényserültnek érzi magát a földbirtok jogait némileg ujra felosztani. Amde tartok föle, hogy ezt keresztul nem viszi. A felsőházban ülő tulajdonosok, kik elibe a bill először terjesztetett, annyira fondorkodnak ellene, hogy már is ráállt annak egy korlátozottabb utatmányhoz utatására, a mi elvetését jelenti. Helyén van tehát a kormány azzal vádolni, hogy semmi lényegest nem javasolt, p. o. egyesek teljossáadását a haszonvehetlen posvány földnek művelhetésére, honnan a tulajdonosnak ne legyen szabad öket elűzni a földjavításáért kárpótlás nélkül. Igaz, hogy ezáltal a ministerek megnyerték volna a tömeg tetszését; félniök kellett azonban, hogy a földbirtokosok önzése elvetette volna a javaslatot, 's akkor a tömeg elégületlensége igen veszélyesen tör vala ki. Hisz maga O'Connell, a nép nyomora feletti érzélgős kifakadái 's sybillicus ovásai daczára, minden képzelhető akadályt gördit e bill utjába! De O'Connell maga is földesur, 's egyike a legrosszabbaknak 's rendét buzgalommal képviseli.

Aberdeen lord sürgönyt intézett a spanyol követhoz, mellyben az angol kormány elveti Spanyolország abeli igényeit, miszerint a cubai és portoricoi czukort oly vám mellett hozhassa be, mint az egyesült státusok.

A vasuti nyerkémkedők nem kis meglepetésére a parlament közé tette mindazok névjegyzékét, kik az efelő uj vállalatokba bocsátkoztak, aláirt öszletökkel együtt. Csodálatos dolgok fejlődtek ebből. Azon „nagy ismeretlenek” száma legio, kik sok ezer font sterlinggel veték részvényeket. De is merős nevek is tüntek fel oly öszletökkel, mellyek vagyonukat százezerszer felülhaladják. Ennélfogva sokan ezek közül hitelököt felték és félnek attól, hogy a jövedelmadió-biztosok sokkal nagyobbt terhet vetnek nyakukra. Ezek most nyakrafőre szabadkozhatnak azon vélemény ellen, mintha ők saját maguk részéről bocsátkoztak legyen oly mélyen a dolgba, 's erősítik, hogy azt mások megbízásából téték. Ezen szabadkozásnál azonban ismét köbe botlanak, mert ez esetekben a parlament feltételül megkivánja, hogy az aláírás mellett a megbízó neve, lakhelye 'sat. kitétessek. Mindez azonban nem fogja gyengíteni az uj vasutak utáni törekvést 's nem akadályoztatni ezek építését, mert az összehalmozott tökéket forgásba kell hozni. Kiszámíták, hogy ezen szigetországban a tökéérték 18 millió font sterlinggel szaporodik évenként, 's mit tegyenek ezzel? A kereskedés, gyárak, hajózás már is többet vontak magokhoz, mint mennyit nyereséggel használhatnak; a földművelés és gyarmatosításhoz nincs kedve minden embernek: oly dolgok ezek, mellyek csak évek multával kamatoznak. De vasutak, gondolják, azonnal pénzt hoznak, mihelyt elkészültek. — Ezen levelező tagadja azon hir alaposágát, hogy a württembergi vasutakra vállalkozó angolok a keletindiai tarsaság bizottmányosai 's ez ismét a kormánytól oda lenne utasítva, hogy azon és talán Németország minden vasutait kezére jásza. Ezen vállalat magánosoktól ered, kik azt piaci nyerkémkedésé szeretnék tenni. Illyesmit a keletindiai tarsaság oly kevésse vállalhat fel, mint a kormány. Egyiknek sinésenek erre tőkét. Ezen hir azok sorába tartozik, mellyek nem rég érkeztek Amerikából, miszerint az angol kormány Mexiko 's Te-

xas minden adósságait magára vállalni ígérkezett, ha ez az egyesült státusokhoz csatlakozni nem akar, az meg ennek függetlenségét elismeri.

FRANCOORSZÁG. A f. é. majus 4kei „Moniteur“-re hivatkozva, tisztán kiviláglik abból, mikép a követkamra maj. 3kai vitájával egyébre nem czélzott, mint hogy alkalmat nyujtson a kormányának, a jez suite- rendet egy vagy más módon szétosztalni Franciaországban, a miért is nem oda törekedett, hogy a ministeriumnak szabályt tüzjön ki vagy csak tanácsolja is, milly uton teljesítse a honképviselek kívánatát. A kormány azonban már megelőzte volt ezen kívánatot, Rossit azon rendkívüli követséggel bizván meg, hogy a szent atyával ez ügyben alkudozásra lépjen. A vallás-minister az érintett vita alkalmával értesíté a kamrát ezen küldetésről 's ettől távol vala a ministerium gondoskodó eljárását csak kicsinyben is megdorgálni. Azon alkudozás már elérte kívánta de az ellenzék által nem várt végét, — 's ez olly szenvedélyesen gunyolja, ferdíti, és gyanusítja azon kívánt eredményt, miszerint bajos elhinni, hogy eredetileg a jezsuitarend felbontása és nem az october 29kei ministerium léptetése volt szándokában. Nem olvashatni kedvetlenség nélkül azon kisebbnagyobb mértékben elrejtett megtámadásokat, miket a legitimista-lapok intéznek a szent szék ellen; az ember elfordul azon gyűnytől, mellyel a „Courier français“ szól a pápáról, mert ez meghozta azon rendszabályt, mellyel e lap két hó előtt olly dühösen kívánt; a „Reforme“ vád-állapotba szeretné tenni a ministeriumot, mert a cabinet a francia törvények végrehajtását idegen hatalomra bizza; a „National“ a legtulzobb engedményekről beszél, miket a kormány tön azon határozat végett a pápa kedvéért. Nem olvashatni végre mosoly nélkül a „Constitutionnel“ 's a ministeri lapok között folyó azon komoly hangu vitát, mellyben ezek természetesen a Romában kivívott győzelem dicsőségét Guizot és Rossi uraknak, az pedig Thiers urnak tulajdonítja érdemül. Mi ezen fontos tárgyat illeti (mond a „Kölni ujság“ párisi le-

velezője) én képes vagyok bobizonyítani, hogy a győzelmet nem igényelheti magának sem Guizot, sem Rossi, még kevésbbé pedig Thiers. Mert mintegy három hét előtt arról tudósított Rossi Romából, hogy a pápai széknél törekvései siker nélküliek és a további alkudozásnál sines kinezése kivánt eredményre. Ezen sürgöny vétele után, melly a királylyal azonnal közöltetett, ez rögtön összehitta a ministeri tanácsot a tuileriákban 's kérdő, mikép hasonló esetekben szokta, előbb a ministereket, hogy az illető ügyben nézeteik szerint mi volna teendő. Guizot és Martin (du Nord) ugy vélekedtek, miszerint kedvező siker akkor remélhető, ha egy püspök küldetik Romába hasonló utasítással, a miért indítványozák, hogy Rossi visszahívassék 's helyébe Fayet ur, orleansi püspök, hajdan Parisban a st. Roch templom szónoka, felvilágosodott, szabad 's Romában kedves férflu küldessék. Ezen javaslat a király 's egyéb ministerek által helybenhagyott; Lajos Filep mégis azt jegyzé meg róla, hogy e követváltoztatás elárulja az alkudozás megakadását, 's ezen javaslathoz csak akkor kell folyamodni, ha már teljességgel semmi kilátás nincs, hogy Rossi az ügyet kívánt czélhoz vezethesse. Erről meggyőzendő, sa jät kéziratot intézend a pápához, megvárva hatását. Ezen ministeri tanács után pár nappal levél ment XVI. Gergelyhez, mellyben Lajos Filep leirta a jezsuiták elleni kedély-hangulatot, ezek viszonyát a francia papsághoz 's a kath. egyházra veszelYES következeseket, ha a kormány kényszerítettnek törvénnyel fogva olly rendszabály kivételére a jezsuitarend ellen, melly a legveszelYES magyarzatokra, adna okot, olly magyarzatokra, mellyek már magokban képesek lennének zavart előidézni az egyházban. Ezen irat végkép megváltoztatá a pápát, annyira, hogy annak vétele után az alkudozás rögtön ismét felvetett és sebesen befeszített. A dolgok ezen meneteléből kiviláglik, hogy a három nevezett státusférflak közül egyik sem, hanem Lajos Filep érte el a sikert, mellyért azon urak közlönyci olly élénken czivakodnak.

EGYVELEG. A badeni kormány Itzstein és Hecker kiuzetése felöl felvilágositást, 's illetőleg elégtételt követelt a porosz cabinettól. A porosz cabinet, a minden statust illető bel-rendörsegi hatalom szabad gyakorlatára hivatkozva, mind a két pontra határozottan elmellözölve válaszolt.

A marokkoi czivakodásnak vége szakadt, a császár helybenhagyván az illető szerződényt. Ezen jó eredményt három francziahajó megérkezének 's de la Rue tábornok, Chateau ügyviselő 's Leon Roche urak mély belátásu törekvésinek tulajdonítják. —

Legujabb hírek szerint Würtembergben az angolok vasuti terve dugába döltek. A kormány t. i. nem jöhetvén tisztába az angolokkal, a vasut-törvény alkotása feletti rendi tanácskozásnak szabad folyamot enged.

Berlin és Potsdam között fekszik egy szép falu Nowawes. A vasut keresztülfut rajta és az utasok kedvesen vonulnak el a pompás os hársakkal négy sorban beszegett uton. De a faluban inség uralkodik, 470 takács-család nyomorog 800 szövíszéken. Az éhes nép apróbb tolvajlással tengeti életét, mesterségének nem lévén kívánt kelete.

Ki ne ismerné Hugo Victort, a költőt, a pairt, leg-alább híreről? Egy kalandját kell, habár nem örömet, elbeszelnünk. Van Parisban egy Biard nevü festész, és ennek egy hütlén igen szép neje. A szép hölgygyel a költő csinos termete 's szép beszéde elfelejtetvén férje iránti kötelmeit sikamlós utra vezeté, honnan fél t ékeny éber megcsalatt élettársa csalogatta vissza a — börtönbe, hova őt alégyottból szerelmes párja is követendette, ha nem pair. És e méltóság előtt hátrált a rendörsegi, de a közvélemény nem kimélt semmi kivátságot. — Ezen botrány a pairkamra bonczkése alá kerülendett ha a szegény férj vadját vissza nem huzza.

G. r. Dessewffy Emil vezérlete mellett szerkesztő Szonvey József. (Szorkeztöségi szállás urutera Hováthház 450d. sz. a. 1. en.)

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

(896) **Birói árverés.** (2, 2) (567) **Horváth István elleni csödper.** (1, 3)
Tek. Veress Sándor ur csödtömegéhez tartozó, tek. Pest megyében Csövár helységében létező többnemü ingó és ingatlan vagyonok, végsőtételt következtében, f. évi october 6kán Csövár helységében közárverés utján el fognak adatni; mire is a venni szándékozók meghivatnak. Bővebb tudósítással szolgál tömeggondnok Sallér István váltójegyző, l. bálvány-utczában 193. sz. a. 1ső emelet. Költ. Pesten, julius 4kén 1845.
Bleskey Illós, tek. Pest megye táblabírája, mint végrehajtó bíró.

(582) **Incze Ferencz elleni csödper.** (1, 3)
Határnap julius 30dika 1845.
21029. Nagybánya városa tanácsának felírása szerint Incze Ferencz vagyonbukott mézszáros hitelözöl csödtöletének határnapja folyó évi julius 30dikára tüzetvén ki, és tömeggondnokká Szikszay János árvak gyámnoká nevezetvén; ugyanez kihirdetetik. Költ Sz. Iván hó 3dikán 1845.

(22) **Csödper-szüntetés.** (2, 3)
22878. Pest városa tanácsa legközelebb ide tett jelentése szerint Sacellary Ignác Dömötör ottani papirkereskedő hitelözölvel barátságosan megegyezvén, az ellene rendelt csödper bíróság megszüntetettnek kinyilatkoztatott; mi is 1843dik évi october 24dikén 38098dik sz. alatt kelt köriratemény folytában kihirdetetik. Költ Sz. Iván hó 17dikén 1845.

(910) **Hartleben és Altenburger** (1)
könyvárosoknál Pesten, váczí-utca 437. szám alatt megjelent és kapható:

A' falu jegyzője.
Regény
irta **háro Eötvös József.**
5dik füzet 1 ft., mind az 5 füzet 5 ft.

Uj külföldi regénytár
9dik füzet (Tyrnau Tamás folytatás) 40 kr. mind a 8 füzet 6 ft.

Magyar Titkok.
Közli
Nagy Ignác.
12dik és utolsó füzet 40 kr. mind a 12 füzet 8 ft.

Nemzeti könyvtár.
Második folyam. 9dik füzet 40 kr. mind a 9 füzet 6 ft.

Történeti könyvtár.
11dik füzet 40 kr. mind a 11 füzet 7 ft 20 kr.

Uj Plutarch
4dik füzet 24 arczképpel 40 kr. mind a 4 füzet 2 ft 40 kr.

Bors és Paprika.
Összesítálta és kitalálta
Gyömbéri Darázs Jónás.
2dik füzet 30 kr. mind a 2 füzet 1 ft.

Az életműtlen műipari vegytannak alapismeretei,
az iparegyesületi felolvasásokhoz alkalmazva,
irta **Nendvich Károly.**
Fába metszett rajzokkal.
5dik és utolsó füzet 45 kr. mind az 5 füz. 3 ft 45 kr.

(909) **Árverési hirdetés.** (1, 3)
A' sellyel kerülét alapítványi javak igazgatól hivatal részéről ezennel köztudomásul tétetik: hogy folyó évi augustus 12kén 's következő napjain tek. Thuróc megyében kebeleztet znyovarályai mezővárosában, az igazgatól írodában következő a kir. tudomány-egyetem znyovarályal uradalomhoz tartozó javak, 's haszonvételek, mind egyenként folyó 1845dik évi november 1sőjétől hat egymásután következő évekre nyilvános árverés utján, felsőbb helybenlagyságnak fentartása mellett, reggeii 9 óra-kor haszonbérbe fognak adatni, és pedig:

- 1) Znyovarályai mezővárosban: majorság hozzácsatolt 210 hold földek-, 134 hold rétekekkel, — aránylagos számu ígás, 's gyalog szakmányokkal, — egy 3 és egy 1 kerékü malom, — vendégfogadó, — mézarszék, — sör- és pálinkaház, hozzácsatolt 20 hold kert- és szántófölddel, — papiros-gyár, — halászat, és egy lakház.
- 2) Szoczócz helységben: majorság 189 hold földek-, és 60% hold rétekekkel, — aránylagos számu szakmányokkal, — közlegelővel szoczóczli, szent-györgyi és lezsiachól határban, — nemkülönben italmérsi és husvágási jog.
- 3) Egy majorság bresnai pusztán 93% hold földek-, és 50% hold rétekekkel, Bresnán elkülönözött Valcsán pedig közlegelővel, 's aránylagos számu szakmányokkal.
- 4) Moskócz helységben: majorság 77 hold szántóföldek-, 5% hold réttel, 's egy kerttel, 's közlegelővel moskóczli, andrásfalvi 's polerekei határon, — egy vendégfogadó, husvágási-joggal, — egy egykővü malom, 's halászat.
- 5) Szlován helységben: egy kétkővü malom, — italmérsi 's husvágási jog, — halászat és szlováni völgyben egy korcsma.
- 6) Lazán helységben: italmérsi és husvágási jog.
- 7) Valcsa helységben: italmérsi és husvágási jog, — egy három-kővü malom, — egy kalló és halászat.
- 8) Lezsiachó helységben: italmérsi és husvágási jog, és egy egy-kerékü malom.
- 9) Andrásfalu helységben: egy egy-kerékü malom, — italmérsi és husvágási jog.

(18) **Vitkovszky Mihály és neje elleni csödper.** (1, 3)
Határnap julius 28dika 1845.
22874. Pest városának tanácsa Vitkovszky Mihály helybell börfényházoló és neje Róza hitelözöl megjelenésére folyó évi julius 28dikát tüzvén ki határidőül, tömeggondnokká Pfeiffer Jánost, pergondviselővé pedig Molnár József hites ügyvédet nevezte, ugyanez a tenrt város tanácsának felírása következtében kihirdetetik. Költ Sz. Iván hó 17kén 1845.

(19) **Käufler Ferencz elleni csödper.** (3, 3)
Határnap julius 28dika 1845.
22875. Pest városa tanácsa jelentvén: hogy Käufler Ferencz hitelözölnek megjelenésére folyó évi julius 28dika tüzetett ki határidőül, és tömeggondnokká Kaján Sándor, pergondviselővé pedig Grätzer Antal hites ügyvéd nevezetett. Költ Sz. Iván hó 17dikén 1845.

(10) Polereka helységben: egy egy-kővü malom, — italmérsi és husvágási jog.
11) Vriczkó helységben: egy vendégfogadó, husvágási joggal, egy két-kővü, 's egy egy-kővü ma'om.
12) Szent-Györgyi helységben: italmérsi és husvágási jog.
13) Nyitra megyében kebeleztet Szolka helységben: 49 hold majorsági földek, — 13% hold rétek, — egy egy-kővü malom, — italmérsi és husvágási jog.
14) Valamennyi uradalmi erdőben vadászati-, taplószedési-, méz- 's kalamáz-égetési jog, — Thuróc folyamban, meynyre ezen tek. uradalmat illeti, halászatí jog.
Ezen árveréshez az árverési szándéklók fenértett helyre, napra, azon hozzáadással ilendően meghivatnak: miszerint azok az árverés kezdete előtt a 10 száztól bántapénzt letenni, — az uradalomban ismeretlenek pedig vagyonaik mivoltáról hiteles bizonyágat előmutatni kötelezetnek.
Znyovarályán 1845ik évi Szent-Iván hó 20kán.

(585) **Hirdetmény.** (3, 3)
Tek. n. Somogy vármegyében kebeleztet Kutas mezővárosának 1/3 része — melly áll:

a) belsőségbe	68% holdból
b) rétekekbe	89% "
c) szántóföldekbe	593% "
d) erdőkre sürükbe	891% "
e) gyeplelő, lapok tavakba	54% "
f) urbéri birtokba	415% "
g) közös birtoknak 1/3	34% "

összesen 2148% holdból — hozzá tartozik urasági alkalmas lak-ház, istállók pajták — örök árba el adandó — ha pedig valaki ennek felét kívánna csak, szinte megkaphatja. — A' venni szándéklók magát alulirtán, kit a fennirtelt megye ez eladás iránt a tulajdonos kívánására megbízott, jelenteni sziveskedjék. Kaposvár, julius 12kén 1845.
Kapocsfy Mátyás táblabíró.

(908) **Nyilatkozat.** (1)
Alulirt ugyanazon téren, hol 1843dik évben, a' viszonyoknak honyolodott állásában, testvérei köpekben is, akkor még Eördégh, most Abrányi Alajos testvér ellen, közös birtokok irányában fellépni szükségesnek vélte — most, miután a' sz. György Abrányi fiagot illető jószágra nézve említett testvérjelv kiegyezett, és ezen kívül, mindkét ágat illető mtgos Vay-családtól visszanyert birtokokra nézve is, ő, és több testvérel is Alajos testvérről örök egységére léptek, ez által a' testvéreknek ellene minden további keresetök megszünnvén, köz tudomásra juttatni méltányosnak tartja, hogy fentemlített birtokokban Alajos testvéreknek joga és tulajdona erő-teljes és fel nem zavarható.
Eördégh Péter.

(879) **Lovak-árverése.** (3, 4)
Mélt. gróf Hunyady József gazdaság- igazgatól hivatala közhírü adja, hogy f. é. augustus 12kén délelőtt 9 órakor Ur-ményhez közellező Mező-keszy pusztán Nyitra megyében 50 darab ménesbeli ló, mellyek között egy-néhány fiatal kocsí-lovak és paripák vannak, ugy szinte 10 angol telivér kanca, és több telivér esikó a' többet legörnek készfzetés mellett eladatni fog. Ür-mény, junius 25kén 1845.

(897) **Epen most jelent meg Heckenast Gusztáv**
pesti könyváros és kiadónál váczí-utczában 15. sz. a. és minden hiteles könyvárosnál kapható.

Venedig im Jahre 1844.
Von **A. v. Binzer.**
Mit einer Karte von Venedig.
8ret. füzve 2 ft 40 kr. p. p.

(907) **Ürü-eladás.** (1)
T. ns. Pest megyében kebelezt és Kis-Kun-Laczházával határos sz. királyi pusztán 600 darab fiatal ürü tökéstől eladandó. Bivebben értekezhetni helyben a' tulajdonossal.

Gedichte
von **Betty Paoli.**
Zweite vermehrte Auflage.
8ret. füzve 1 ft 40 kr. p. p.